

Programma van Eisen

ADC ArcheoProjecten

Postbus 1513
3800 BM Amersfoort

Naam project		PvE nummer: 07-169
Locatie	Gemeente	Ommen
	Plaats	Eerde
	Toponiem	Kasteel Eerde
Project	Eerde, kasteel Eerde	

Plaats binnen archeologisch proces

Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P)

Auteur(s)

Naam	Adres, telefoon en email	Datum	Paraaf
Drs. P.C. de Boer Senior Archeoloog	ADC-ArcheoProjecten Nijverheidsweg Noord 114 3812 PN Amersfoort 033-2998181 p.de.boer@archeologie.nl	03-07-2007	

Externe goedkeuring

Naam	Adres, telefoon en email	Datum	Paraaf
Mevr. S. Wentink (provinciaal archeoloog)	Aan de Stadsmuur 79-83 Postbus 531 8000 AM Zwolle T 038 – 4213257 F 038 – 4218184 E mail swentink@oversticht.nl		
Bedrijf / instelling	Het Oversticht		

Opdrachtgever

Naam	Adres, telefoon en email	Datum	Paraaf
VBW Architecten Ir. A. A. van 't Hof	Postbus 179 6880 AD, Velp 026 3629301 mail@VBWarchitecten.nl		

Bevoegd gezag

Naam	Adres, telefoon en email	Datum	Paraaf
Gemeente Ommen	Chevalleraustraart 2 7731 EE, Ommen		

Programma van Eisen

ADC ArcheoProjecten

Postbus 1513
3800 BM Amersfoort

Uitvoerder			
Naam	Adres, telefoon en email	Datum	Paraaf
Onbekend			

Datum onderzoek			
Start	In overleg	Duur	Ca. 7 werkdagen

Administratieve gegevens		
1	Projectnaam	Eerde, kasteel Eerde
2	Provincie	Overijssel
3	Gemeente	Ommen
4	Plaats	Eerde
5	Toponiem	Kasteel Eerde
6	Gemeentecode	OMMN
7	Kaartblad	22
8	X-coördinaat	227.447
9	Y-Coördinaat	500.126
10	Kadastrale nummers	-
11	CMA/AMK-status	Terrein van hoge archeologische waarde
12	CAA-nummer	-
13	CMA-nummer	13316
14	ARCHIS-monumentnr	-
15	ARCHIS-waarnemingsnr	-
16	CIS-code	Aan te vragen door opdrachtnemer
17	Oppervlakte plan- of onderzoeksgebied	Plangebied: ca. 0,85 ha.
18	Huidig grondgebruik	Gazon, bebouwing (lokale)

PERIODE(N)	COMPLEXTYPE(N)
o vroege prehistorie (paleo/meso/neo)	
o late prehistorie (brons/ijzer)	
o Romeinse tijd	

o middeleeuwen (vroeg/laat/NT)	Kasteel (VK)
--	--------------

1. Doel en reden van het onderzoek	
<i>Doel van het onderzoek</i>	Waarderen archeologische resten
<i>Reden van het onderzoek</i>	Nieuwbouw
<i>Selectiebesluit</i>	Op basis van de uitkomsten van het IVO-proefsleuven zal door het bevoegd gezag worden bepaald of een definitief onderzoek (opgraving) dient plaats te vinden.

2. Resultaten van het tot dusver uitgevoerde onderzoek	
2.1 Administratieve gegevens	
Bureauonderzoek	
<i>Uitvoerder</i>	De Steekproef
<i>Uitvoeringsperiode</i>	2006
<i>Publicatie</i>	Vissinga 2006.
Bewaarplaats van vondsten en documentatie	
Provinciaal depot voor bodemvondsten Overijssel	

2.2 Resultaten: landschappelijke en aardwetenschappelijke context			
Huidig grondgebruik; (sub) recente ingrepen en verstoringen	Het terrein is in gebruik als gazon en deels bebouwd met enkele lokalen van de Internationale school.		
NAP-hoogte maaiveld	6,4 m + NAP	Grondwatertrap	VI
Fysiek-landschappelijke, geologische, geomorfologische en bodemkundige kenmerken	Geologische ondergrond wordt gevormd door een Pleistocene dekzandrug, al dan niet afgedekt door oud bouwlanddek en een vlakte van ten dele verspoelde dekzanden.		
Cultuurlandschappelijke en historisch-geografische kenmerken	Het terrein ligt ten zuidoosten van het kasteel Eerde, binnen de buitenste grachten van het huidige complex en buiten de binnenste grachten van het huidige complex. Op verschillende topografische afbeeldingen waarop het huidige complex staat afgebeeld staat op deze locatie geen bebouwing weergegeven. ¹		

2.3 Resultaten: perioden en sites	
Regionale archeologische context	Op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) ligt het onderzoeksgebied op een 'terrein van middelhoge indicatieve waarde'. Binnen het Centraal Monumenten Archief (CMA) is het kasteel en de grond binnen de grachten als 'terrein van hoge archeologische waarde' bekend. ² In het Centraal Archeologisch Archief (CAA) van de RACM zijn van het terrein geen archeologische vondstmeldingen bekend. In de nabijheid van het kasteel zijn geen vindplaatsen bekend. In het recente verleden zijn door amateur-archeologen bij het uitdiepen van de huidige grachten verschillende vondsten verzameld. Het betreft onder andere artefacten van aardewerk en glas. ³
	Over het uiterlijk van de voorganger(s) van het huidige kasteel

¹ Hottinger Atlas 1773-1794; Huguenin 1819-1829; Kadastraal Minuut 1832; Grote Historische Atlas van Nederland; Grote Historische topografische Atlas van Overijssel.

² Monumentnummer 13316.

³ Mondelinge mededeling dhr. Ir. A.A. van 't Hof (VBW Architecten).

	is vrijwel niets bekend. In 1983 verzuchtte, de onlangs overleden, dhr. Renaud bij zijn beschrijving van kasteelcomplexen in Overijssel: <i>'Wat zouden we verder gaarne weten, tot welk type het in 1380 verwoeste kasteel van Eerde nabij Ommen behoorde.'</i>⁴ Blijkens het door Klomp recent gepubliceerde overzicht van kasteelcomplexen in Overijssel is er klaarblijkelijk vanaf die periode geen nieuwe kennis opgedaan over de morfologische ontwikkeling van kasteel Eerde.⁵ Enkele mogelijk vergelijkbare kasteelcomplexen in Overijssel, die door de lokale adel zijn gebouwd, zijn onder andere de kastelen Voorst en Kuinre. Deze complexen blijken te zijn omringd door complexe grachtsystemen.⁶
Aard en ouderdom van de vindplaats	Een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, uitgevoerd in 2006 door De Steekproef. Hieruit bleek dat de bodem tot in de C-horizont is verstoord. Een esdek is dan ook niet aangetroffen. Tijdens het veldwerk zijn geen eenduidige archeologische indicatoren gevonden. Wel is in het zuidelijk deel van het plangebied (boring 3) op 70 cm min maaiveld een groot fragment subrecente baksteen opgeboord. Het is onduidelijk of het hier om een losse baksteen gaat, of dat het fragment deel uitmaakt van een structuur. Dit laatste is mogelijk het geval aangezien het opboren van het baksteenfragment relatief veel kracht kostte.⁷
Gaafheid en conservering (structuren, sporen, vondsten, paleo-ecologische resten)	Het kasteelcomplex ligt deels op een vlakte van ten dele verspoelde dekzanden. Uit het inventariserende booronderzoek is bovendien gebleken dat de bodem tot in de C-horizont is verstoord, een esdek is dan ook niet meer aanwezig. Ondanks dat de ondergrond verstoord lijkt en er geen esdek is aangetroffen, is het echter nog steeds mogelijk dat zich archeologisch relevante sporen in de bodem bevinden. Vooral grachten kunnen op basis van het gepleegde booronderzoek gemakkelijk zijn gemist (of juist wel zijn aangeboord; zie hiervoor met name de relatief grote verschillen in de bij het booronderzoek aangetroffen verstoringsdiepten). Bij het aantreffen van grachten is de kans op het aantreffen van paleo-ecologische resten groot.
Begrenzing en oppervlakte van de <u>totale</u> vindplaats (dus ook <u>buiten</u> het plangebied -	Het huidige kasteelcomplex strekt zich uit tot buiten de grenzen van het plangebied. Het is echter niet bekend waar de begrenzingen van het oude kasteel zich bevinden.
Begrenzing en oppervlakte van (het deel van) de vindplaats <u>binnen</u> het plangebied	De vindplaats bevindt zich in zijn geheel binnen het plangebied.
Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen	De eventueel aanwezige sporen zullen zichtbaar zijn in het dekzand. Dit dekzand wordt afgedekt door een verstoord pakket tot op een diepte van tussen de 0,55 en 1,30m beneden maaiveld.

2.4 Archeologische verwachting op basis van het vooronderzoek

Structuren en sporen	Muurresten, uitbraaksleuven, kuilen, grachten, palen, ophogingslagen, waterleidingen, etc.
Artefacten: anorganisch	Aardewerk, bouw materiaal, glas, metaal(slak), natuursteen,

⁴ Renaud 1983, 11.

⁵ Klomp 2005, 20-21.

⁶ Verlinde 1983; Van Doesburg & De Boer 2001; De Boer & Geurts 2002.

⁷ Vissinga 2006.

	vuursteen, etc.
Artefacten: organisch	Bot, hout, leer
Paleo-ecologische resten	Bot, verkoolde en onverkoolde zaden, pollen, hout
Complexiteit	Laag.

3. Vraagstelling

3.1 Onderzoekskader, relatie met NOaA, synergie.	Geen directe relatie met NOaA. Het onderzoek kan licht werpen op de algemene ontwikkelingsgeschiedenis en typologie van het kasteel in Nederland en in het bijzonder op die van het kasteel in Overijssel. Specifiek kunnen inzichten verworven worden in de aan- of afwezigheid van een complex grachtenstelsel om de hoofdburcht. De eventuele locatie van een voorburcht en over de herinrichting van het terrein in de 18^e eeuw en de daarmee gepaarde tuinaanleg.
3.2 Onderzoeksvragen	Enkele algemene vragen zijn: - Zijn bewoningssporen aanwezig? Zo ja, wat is de aard, functie, gaafheid, kwaliteit, datering, fasering en conserveringstoestand van deze sporen? - Zijn er nog resten van de voorganger(s) van het huidige kasteel in de ondergrond bewaard gebleven? Maakt een voorburcht deel uit van het complex? Gaat het hier om een kasteel met een complex grachtensysteem? - Zijn er resten van aan het huidige complex gerelateerde sporen en structuren aanwezig die tot de tuininrichting behoren (plantbedden, boomgaten, waterleidingssystemen, vijvers, funderingen van tuinornamenten, follies, etc.)? - Waar zijn nog muurresten en/of uitbraaksleuven aanwezig? - Wat is de datering van aanwezige muurresten? - Wat is de ruimtelijke spreiding van de muurresten, zowel verticaal als horizontaal? - Kunnen uitspraken gedaan worden over de oorspronkelijke functie van de gebouwde elementen? Wat was de functie van het complex in termen van weerbaarheid versus bewoning? - Zijn uitspraken mogelijk over de bouw- en sloopgeschiedenis van de structuur waartoe de muurresten behoren? - Kunnen de aangetroffen archeologische resten iets zeggen over de oorspronkelijke lay-out van het kasteel Eerde? - Zijn er aanwijzingen voor eerdere bewoning op de plaats van het kasteel? - Zijn organische resten bewaard gebleven? Zo ja, wat is de kwaliteit en kunnen deze resten iets zeggen over het natuurlijke milieu, status, eetgewoonten en/of de verbouw van gewassen? Kunnen deze ook iets zeggen over de soorten planten, struiken en bomen deel uitmaakte van de tuin? Specifiek tijdens het aantreffen van een of meerdere grachten: - Wat zijn de ruimtelijke dimensies van eventueel aan te treffen gracht(en)? - Gaat het hier om een complex grachtensysteem zoals bijvoorbeeld bij de kastelen Eelde, Kuinre, Ramele en Voorst zijn aangetroffen?

	- Wat is de datering voor de aanlegfase, voor de gebruiksfase en voor de eindfase van de gracht? - Bevat de gracht ook vondstmateriaal, en zo ja, is dit geclusterd in bepaalde delen van de gracht? - Zijn op basis van de samenstelling van het vondstmateriaal uitspraken mogelijk over milieu, status, eet- en leefgewoonten? - Zijn er ook beschoeiingen aanwezig? Zo ja, hoe zijn deze geconstrueerd? Is hierin een fasering te onderscheiden? Welke houtsoorten zijn gebruikt?
3.3 Aanbevelingen	n.v.t.
3.4 Beperkingen	n.v.t.

4. Veldwerk	
4.1 Strategie	Om een gedetailleerd inzicht te verkrijgen in het eventuele verloop van grachten en/of andere structuren binnen het plangebied, dienen proefsleuven te worden gegraven. Uitgangspunt hierbij is dat deze gelijkmatig over het terrein zijn verdeeld en vrijwel de gehele breedte van het plangebied binnen de huidige grachten bestrijken. De sleuven hebben een oriëntatie van oost naar west omdat hiermee de kans het grootst is dat een stelsel van grachten/sloten min of meer haaks wordt aangesneden en daarmee eerder wordt ontdekt. Uitgaand van een dekingspercentage van circa 10% worden in totaal 4 sleuven gegraven: Werkput 1: afmetingen 70 x 3 m. Werkput 2: afmetingen 70 x 3 m. Werkput 3: afmetingen 75 x 3 m. Werkput 4: afmetingen 60 x 3 m. (Totaal 840 m2) Optioneel: Werkput 5: Mochten in de proefsleuven één of meerder grachten worden gevonden dan dient per gracht minimaal één (wanneer mogelijk) haaks aangelegde coupe te worden gemaakt en gedocumenteerd. Het onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 3.1).
4.2 Fysisch-geografisch onderzoek	De relatie tussen de archeologische resten en het natuurlijk milieu is van groot belang. Dit vanwege de locatiekeuze voor de bouw van het kasteel en zijn voorganger(s). Hier dient dan ook in het onderzoek voldoende aandacht aan besteed te worden. De profielen dienen derhalve door een fysisch geograaf te worden bestudeerd en eventueel te worden aangevuld met grondboringen.
4.3 Methoden en technieken	- Met behulp van een graafmachine met gladde bak wordt het vlak aangelegd. Wegens de verwachting muurresten en puin aan te treffen, is een schaafbak niet verplicht gesteld. Het aan te leggen vlak ligt op een niveau waar de bovenzijde van de sporen zichtbaar is. - Vondsten worden indien mogelijk verzameld per spoor en/of per laag. Overige vondsten worden in vakken van 5x3 m verzameld. - Gedurende de aanleg van het vlak, en bij het onderzoek van de sporen, wordt gebruik gemaakt van de metaaldetector. - Vlaktekeningen worden vervaardigd op maximaal schaal

	1:50. - Profielen, coupes en muurwerk worden getekend op een schaal van maximaal 1:20. - De profielopbouw van het terrein dient gedocumenteerd te worden. Van elke werkput wordt het meest relevante lange profiel getekend, gefotografeerd en beschreven. De in het vlak aangetroffen fenomenen dienen aan dit profiel te worden gekoppeld. - Van elke gracht wordt minimaal één dwarsdoorsnede gedocumenteerd. - Tekeningen dienen gerelateerd te zijn aan RD-coördinaten. - Vlak en sporen worden gewaterpast. - Een selectie van de sporen, anders dan muurwerk, worden gecoupeerd, maar niet afgewerkt. - Vlak, gecoupeerde sporen en muurwerk worden in het veld gefotografeerd.
4.4 Structuren en grondsporen	- Aangetroffen muurresten worden vrijgelegd, gefotografeerd en getekend. Van de muurresten dient niet alleen een archeologische, maar ook een bouwhistorische verslaglegging plaats te vinden. - Sporen, niet behorend tot muurwerk, worden gefotografeerd en getekend, schaal 1:50. Na documentatie word een representatieve selectie van de sporen gecoupeerd. - Indien resten van een omgrachting worden aangetroffen, wordt deze, waar relevant voor de beantwoording van de vraagstellingen, gecoupeerd, gefotografeerd en getekend. De gracht dient per relevante vullaag bemonsterd te worden voor ecologisch onderzoek (zaden en pollen). - Constructief hout (waterputten, palissaden) dient bemonsterd te worden ten behoeve van houtsoort- en dendrochronologisch onderzoek.
4.5 Artefacten: anorganisch	Anorganische artefacten worden verzameld per spoor en per laag. Indien de artefacten niet aan een spoor gekoppeld kunnen worden, dienen ze per laag en per vak van 5x5 meter verzameld te worden. Metaalvondsten worden zodanig verzameld en verpakt, dat de degradatie van het materiaal geminimaliseerd wordt.
4.6 Artefacten: organisch	Organische vondsten worden zodanig verzameld en verpakt, dat de degradatie van het materiaal geminimaliseerd wordt. Kwetsbare artefacten worden zo spoedig mogelijk geconserveerd tegen verdere degradatie van het materiaal.
4.7 Paleo-ecologische resten	Botanische macroresten: Kansrijke sporen dienen bemonsterd te worden voor ecologisch onderzoek. Te denken valt aan houtskoolrijke vullingen (verkoolde zaden) en contexten beneden de grondwaterspiegel (onverkoolde zaden) Dendrochronologie: constructief hout dient bemonsterd te worden voor dendrochronologisch onderzoek en/of houtsoortanalyse.
4.8 Beperkingen	Tijdens het onderzoek dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van kabels en leidingen. Dit met name ter hoogte van werkput 3 in de nabijheid van de door de Internationale school gebruikte lokalen.

5. Analyse en conservering	
5.1 Analyse fysisch geografisch onderzoek	Een standaard fysisch-geografische beschrijving van een zo compleet mogelijk oost-west profiel over de vindplaats. Daarnaast zoveel mogelijk inzicht in de relatie van de gracht met zijn natuurlijke omgeving.
5.2 Sporen en structuren	De sporen en structuren worden uitgewerkt tot op het niveau waarop de vragen uit dit PvE kunnen worden beantwoord. Bijzondere aandacht (bij het aantreffen van muurwerk) verdient hier de bouwhistorische bijdrage die door een bouwhistoricus dient te worden uitgevoerd..
5.3 Niet-organische vondsten	In principe komen alle relevante anorganische artefacten voor uitwerking in aanmerking.
5.4 Organische vondsten	In principe komen alle relevante organische artefacten voor uitwerking in aanmerking.
5.5 Paleobotanisch en archeozoologisch onderzoek	In principe komen alle relevante paleobotanische resten en dierlijk botmateriaal voor uitwerking in aanmerking.
5.6 Dendrochronologisch / ¹⁴ C onderzoek	Constructiehout dient bemonsterd te worden voor dendrochronologisch onderzoek. ¹⁴ C
5.7 Beeldrapportage	Beeldrapportage dient de tekst in het rapport te verduidelijken en toe te lichten.
5.8 Welk materiaal dient te worden geconserveerd	In een evaluatierapport dient duidelijk aangegeven te zijn, welk materiaal voor conservering in aanmerking komt. Conservering slechts na overleg met opdrachtgever en bevoegd gezag.
5.9 Beperkingen	N.v.t.

6. Eindproduct: rapportage en deponering	
6.1 Te leveren product	Eindproduct is een rapport volgens KNA 3.1, en verder volgens onderstaande bepalingen in dit hoofdstuk van dit PvE. Bij het eindproduct hoort een bewijs (af te geven door de ontvangende instantie) van overdracht van vondsten en documentatie.
6.2 Inhoud eindrapport	Beantwoording van de gestelde onderzoeksvragen in dit PvE en de opstelling van het rapport conform KNA 3.1. Als bijlage worden alle sporen-, vondsten- en monsterlijsten toegevoegd. Rapport dient de volgende afbeeldingen te bevatten: - Locatiekaart van de werkputten ten opzichte van topografie. - Gedigitaliseerde vlaktekeningen in een allesporenkaart. - Alle sporenkaart met hierop aangegeven de in de tekst genoemde structuren (overzichts-structurenkaart) - Detailtekeningen of foto's van in de tekst genoemde structuren. - Objecttekeningen of foto's van een selectie van het vondstmateriaal.
6.3 Verschijning en oplage eindrapport	Het rapport wordt uitgegeven in de huisstijl van uitvoerende instantie. De opdrachtgever ontvangt hiervan drie exemplaren. Verder dient van het definitieve rapport een exemplaar te worden toegezonden aan de gemeente Ommen, de Provinciaal archeoloog, het provinciaal depot voor bodemvondsten, de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten en de Koninklijke Bibliotheek.
6.4 Deponering	Deponering van monsters, vondsten en documentatie aan Provinciaal Depot voor bodemvondsten Overijssel, volgens de KNA en de daar geldende eisen en normen.

6.5 Beperkingen	N.v.t.
-----------------	--------

7. Randvoorwaarden	
7.1 Personele randvoorwaarden	Het onderzoek moet verricht worden door een gecertificeerd archeologisch bedrijf. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden door een adequaat ingericht team onder leiding van een ervaren veldarcheoloog. Het onderzoek staat onder supervisie van een (KNA) senior-archeoloog met specifieke kennis van kastelenonderzoek. De seniorarcheoloog dient dit desgewenst aan te tonen middels een Curriculum Vitae en publicaties omtrent kastelenonderzoek. Bij de interpretatie van de profielen is de inzet van een fysisch geograaf vereist. Bij de interpretatie van eventueel aan te treffen muurwerk is de inzet van een bouwhistoricus vereist.
7.2 Uitvoeringsperiode en opleveringstermijn veldwerk	In afstemming met, en met goedkeuring van de opdrachtgever. Een en ander in redelijk overleg i.v.m. onwerkbaar weer of onwerkbare omstandigheden.
7.3 Uitvoeringscondities veldwerk	Opdrachtgever draagt zorg voor een goede bereikbaarheid van het terrein. De ligging van kabels en leidingen wordt door opdrachtnemer gecontroleerd door middel van een KLIC-melding. Bij onvoorziene zaken (oorlogstuig, vervuiling) dient direct contact opgenomen te worden met opdrachtgever en bevoegd gezag i.v.m. te nemen maatregelen.
7.4 Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie	Alle werkzaamheden in het veld en tijdens de uitwerking staan onder verantwoording van de senior-archeoloog. Bij zaken die niet voorzien zijn in dit PvE dient direct overleg met opdrachtgever en bevoegd gezag plaats te vinden. Werkzaamheden en/of situaties die afwijken van dit PvE dienen eerst voorgelegd te worden aan opdrachtgever en bevoegd gezag. Na afloop van het veldwerk wordt een evaluatieverslag geschreven. Dit dient als overlegdocument tussen het bevoegd gezag/provinciaal archeoloog, de opdrachtgever en de opdrachtnemer. Op basis van het evaluatieverslag kan de uitwerkingsprocedure aangepast worden of kan er een selectie aangebracht worden in de uit te werken materiaalcategorieën / vondsten.
7.5 Selectieprocedure tijdens het veldwerk (i.h.b. bij archeologische begeleiding)	Indien vondsten worden gedaan waarvan de omvang, aard of complexiteit niet voorzien was wordt direct overleg gevoerd met het bevoegd gezag en de opdrachtgever.
7.6 Uitvoeringsperiode uitwerking; opleveringstermijn (concept)eindrapport	Het evaluatieverslag dient uiterlijk 4 weken na afloop van het veldwerk gereed te zijn. Na aanleiding van het evaluatieverslag wordt een definitieve oplevering van het concept-eindverslag afgesproken zij het dat deze de termijn van 2 jaar (KNA-eis) niet mag overschrijden.
7.7 Termijn overdracht van vondsten, monsters en documentatie	Conform de KNA binnen vier weken na oplevering van het eindrapport. Verder conform de eisen van het betreffende depot.
7.8 Procedure toetsing eindproduct door bevoegd gezag	Conceptrapport wordt in enkelvoud aangeboden aan het bevoegd gezag en de opdrachtgever, die de resultaten toetsen aan dit PvE. Na verwerking door de uitvoerende instantie van eventuele op- en aanmerkingen wordt het conceptrapport omgezet in een definitieve versie. De definitieve versie dient binnen drie weken na akkoord te

	worden geleverd.
--	------------------

8. Wijzigingen na evaluatie	
8.1 Wijzigingen tijdens het veldwerk	Relevante wijzigingen tijdens het veldwerk of in de strategie, methodiek, locatie etc. worden aan het bevoegd gezag voorgelegd.
8.2 Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk	Relevante wijzigingen worden aan het bevoegd gezag voorgelegd.
8.3 Procedure van wijziging tijdens uitwerking en conservering	Relevante wijzigingen worden aan het bevoegd gezag voorgelegd.

9. Geraadpleegde literatuur en bijlagen	
Literatuur	Boer, P.C. de & A.J. Geurts, 2002: <i>Oude burchten in het nieuwe land. De middeleeuwse kastelen van Kuinre in de Noordoostpolder</i>, Lelystad. Doesburg, J. van & P.C. de Boer (e.a.), 2001: Burchten op de bodem van de zee: Aanvullend Archeologisch Onderzoek (AAO) naar de burchten van Kuinre. (Rapportage Archeologische Monumentenzorg 91), Amersfoort. Klomp, M., 2005: De eerste 'Stenen Huizen' in Overijssel, In: H. Clevis & M. Klomp (red.), <i>Havezathe Werkeren. De Heren van Werkeren en hun kasteel</i>, Zwolle. Renaud, J.G.N., 1983: Castellologie in Overijssel, In: <i>Het kasteel Voorst. Macht en val van een Overijsselse burcht</i>, Zwolle (Vereniging tot beoefening van Overijsselsch regt en geschiedenis. Werken 36), 3-16. Verlinde, A.D., 1983: Het kasteel Voorst; opgravingsplattegrond en reconstructies, In: <i>Het kasteel Voorst. Macht en val van een Overijsselse burcht</i>, Zwolle (Vereniging tot beoefening van Overijsselsch regt en geschiedenis. Werken 36), 17-36. Vissinga, A., 2006: <i>Eerde, kasteel Eerde, Gemeente Ommen (Ov), Een inventariserend Archeologisch Veldonderzoek</i>, Zuidhorn (Steekproefrapport 2006-11/02).
Bijlagen	- Locatie van het onderzoek. - AMK en IKAW. - Topografische kaartuitsnede met locatie proefsleuven. - Luchtfoto met locatie proefsleuven.

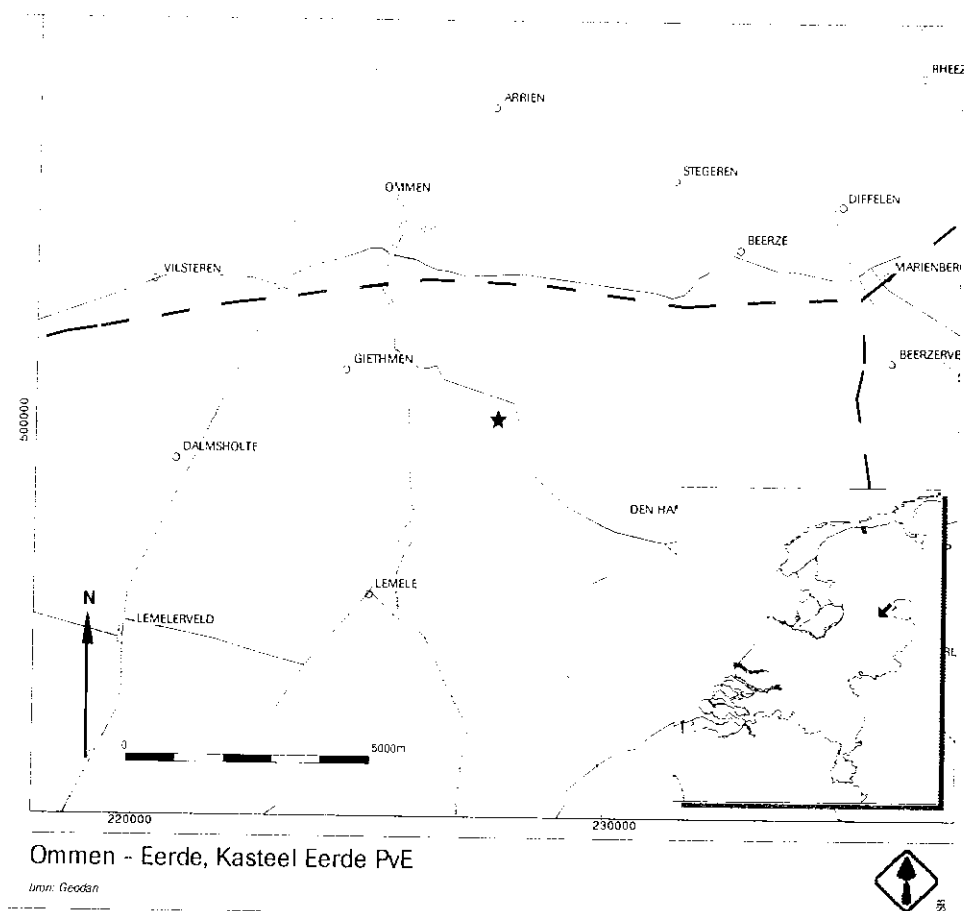
Geraadpleegde specialisten
P. Schut (RACM)

Programma van Eisen

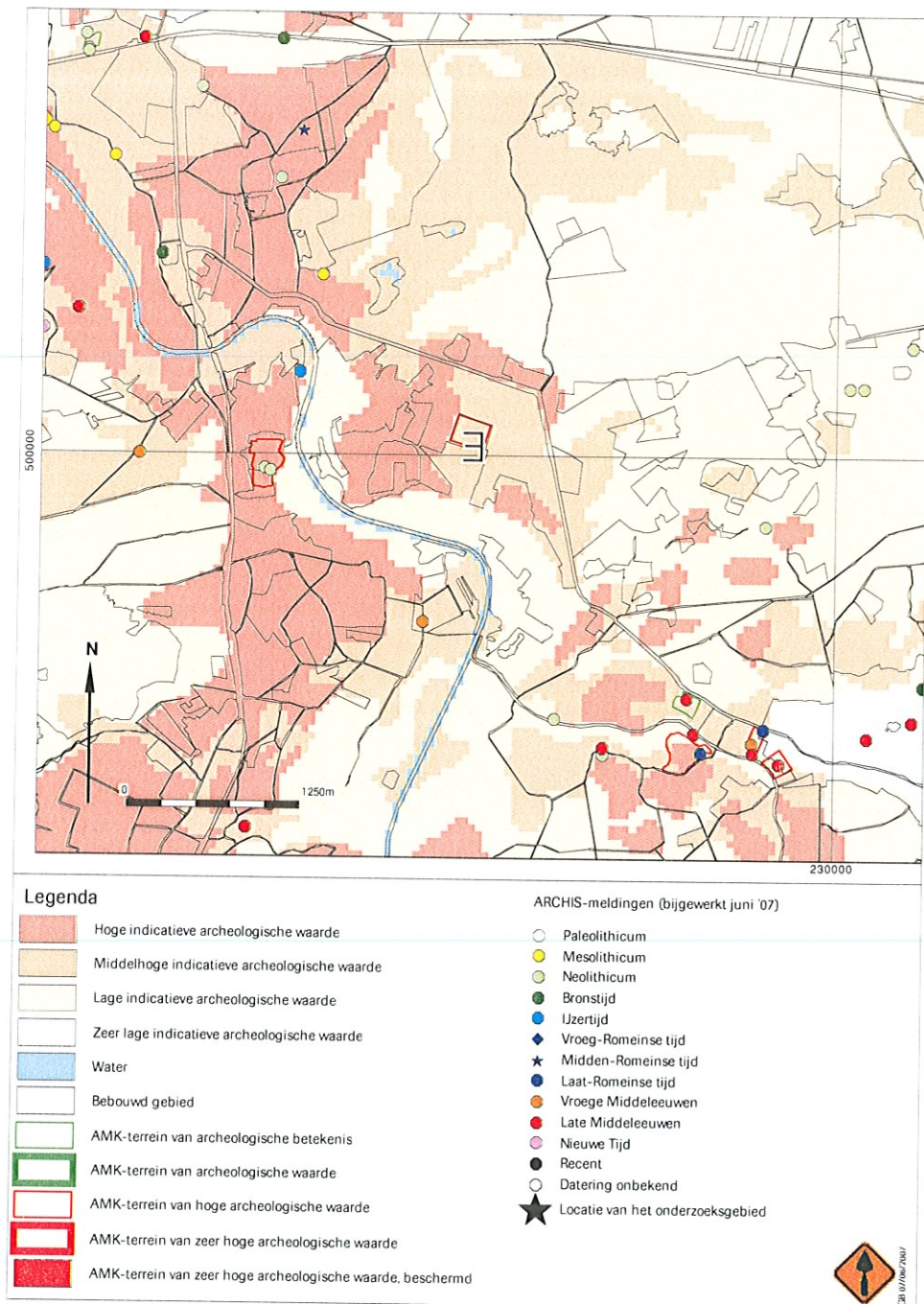
ADC ArcheoProjecten

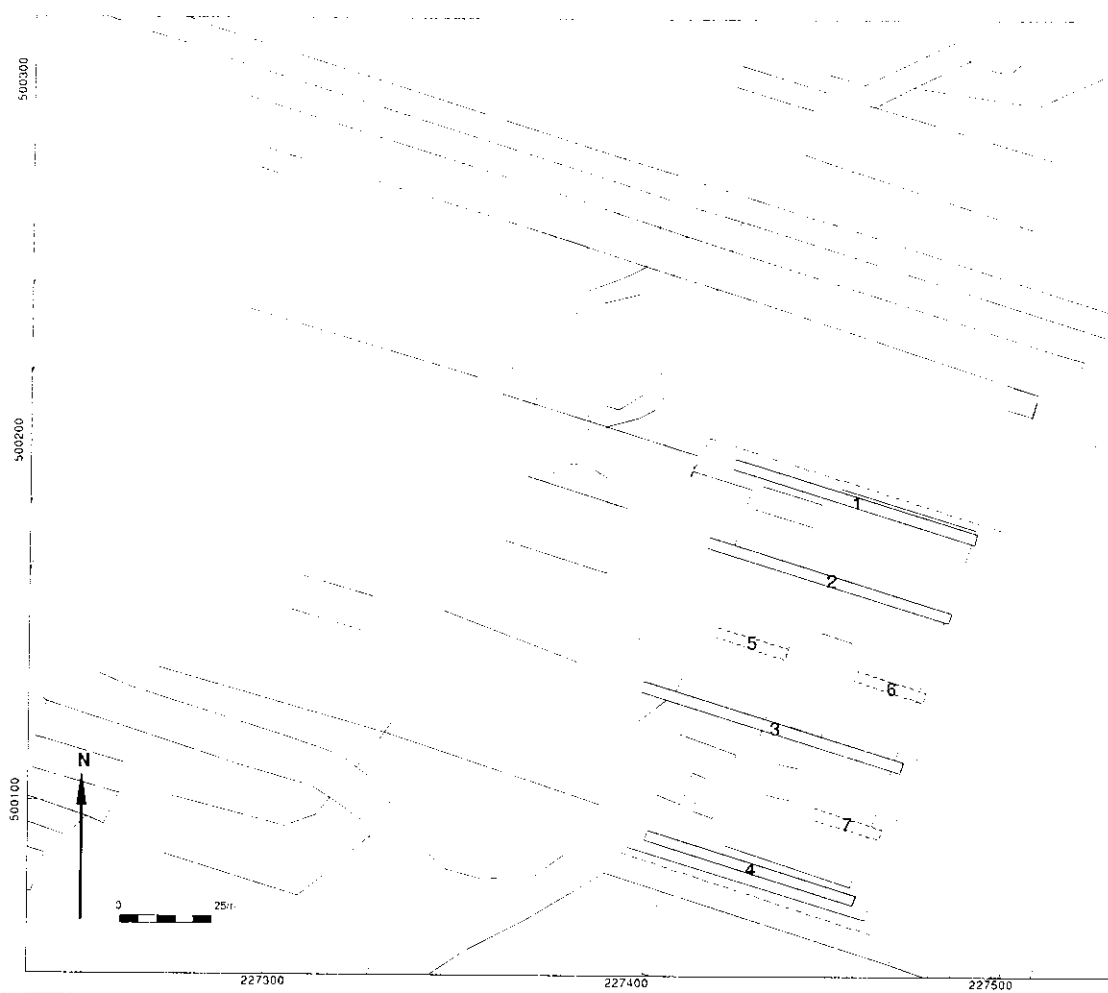
Postbus 1513

3800 BM Amersfoort

ArcheoProjecten

Ommen - Eerde, Kasteel Eerde PvE

Sleuvenplan

Legenda

1	Proefsleuf met nummer
5	Mogelijke vervangende proefsleuf
	Plangebied

ArcheoProjecten

